

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри _____ Ареф'єва О.В.

« ____ » _____ 20__ р.

ТИПОВІ ПРАКТИЧНІ СИТУАЦІЙНІ ЗАДАЧІ
з дисципліни «Планування і контроль на підприємстві»

Розробник к.е.н., доцент Сімкова Т.О.

(науковий ступінь, вчене звання, П.І.Б. викладача)

Завдання 1

Розрахувати норму явочної чисельності та норму облікової чисельності робітників для обслуговування 120 одиниць технологічного обладнання, якщо середня норма часу на обслуговування однієї одиниці дорівнює 1,33 люд.-год., тривалість зміни 8 год., коефіцієнт змінності – 1,36, номінальний фонд робочого часу – 271 день, реальний фонд робочого часу - 238 днів.

Методичні вказівки щодо розв'язання

1 Норматив чисельності обернено пропорційний нормі обслуговування, визначається за формулою

$$H_{ч} = \frac{H_{ч.обсл}}{T_{зм}}, \quad (1)$$

де $H_{ч.обсл}$ - норма часу обслуговування, люд.-год.;

$T_{зм}$ - тривалість робочої зміни, год.

2 Норма явочної чисельності визначається за формулою

$$H_{я.ч.} = M \cdot H_{ч} \cdot K_{зм}, \quad (2)$$

де M - кількість одиниць технологічного обладнання, що потребують обслуговування;

$H_{ч}$ - норматив чисельності робітників на одиницю обладнання, осіб;

$K_{зм}$ - коефіцієнт змінності.

3 Норма облікової чисельності визначається за формулою

$$H_{обл.ч.} = H_{я.ч.} \cdot \frac{\Phi_{н}}{\Phi_{р}}, \quad (3)$$

де $\Phi_{н}$ - номінальний фонд робочого часу;

$\Phi_{р}$ - реальний фонд робочого часу.

Завдання 2

Розрахувати норму явочної та облікової чисельності прибиральників виробничих приміщень. Нормативи часу (у хвиликах) на 100 кв. м. та обсяг робіт наведені в таблиці 2.3. Коефіцієнт змінності - 2,4. Номінальний фонд робочого часу – 260 днів, реальний фонд робочого часу - 230 днів, тривалість зміни – 8 годин.

Таблиця 1 – Вихідні дані

Вид робіт	Підмітання вручну		Миття підлоги вручну	
	Середня	Підвищена	Середня	Підвищена
Підлога з твердим покриттям, гладка, хв.	12	14	27	53
Площа приміщень, кв. м	1200	600	1200	600
Кількість прибирань за зміну	2	3	1	2

Завдання 3

Для нормувальників встановлені такі норми навантаження (кількість робітників, дані умовні): для ковальських цехів – 100 чол., складальних – 150 осіб, механічних – 75 осіб та допоміжних цехів – 200 осіб.

Розрахувати необхідну кількість нормувальників, якщо на підприємстві 3600 робітників-відрядників, з них 20% - в ковальських цехах, 29% в механічних, 36% - в складальних, інші – у допоміжних цехах.

Завдання 4

Визначити обсяг реалізованої продукції у вартісному вираженні виходячи з таких даних:

- річний випуск продукції: виріб А – 550 шт., виріб Б – 730 шт., виріб В – 600 шт., виріб Г – 400 шт.;
- оптова ціна за виріб А – 100 грн, Б – 1800 грн, В – 1200 грн, Г – 900 грн;
- залишки готової продукції на початок планового року – 2530 тис. грн;
- вартість річної продукції, відвантаженої замовнику, але не сплаченої ним у базовому році – 1700 тис. грн;
- залишки нереалізованої продукції на кінець року склали 4880 тис. грн.

Завдання 5

Визначити темпи зростання обсягу виробництва товарної та чистої продукції, а також основних показників виробництва. Зробити висновки.

Таблиця 4.3 – Вихідні дані

Показники	Базовий період	Звітний період
Обсяг товарної продукції, тис. грош. од., у тому числі:	800	820
- матеріали	224	265
- амортизація	15	15
- витрати на оплату праці	120	110

Завдання 6

Підприємство випускає столярну продукцію, що характеризується наступними даними в таблиці.

Найменування продукції	План випуску в натуральному виразі	Норма трудомісткості, люд./днів
Віконні блоки, кв.м	1500	0,45
Дверні блоки, кв.м	850	0,27
Плінтуси	40000	0,06

Розрахувати план випуску продукції в умовно-натуральних показниках кв.м віконних блоків.

Завдання 7

У плановому році підприємство планує випустити 1000 од. виробів А за ціною 500 грн/од. та 3000 од. виробів Б за ціною 600 грн/ од. Крім того, планується виготовити комплектуючих виробів на суму 2500 тис. грн, у тому числі для сторонніх замовників – на 1500 тис. грн; також у плані передбачаються зміни залишків готової продукції на складі з 2000 тис. грн до 500 тис. грн.

Розрахувати план з товарної, валової та реалізованої продукції.

Завдання 8

Розрахувати обсяг річних закупок матеріалів за умови: залишок матеріалів на складі на початок року становить 8400 кг; норма витрачання матеріалу на одиницю продукції – 2,8 кг; плановий річний випуск продукції складе 20 тис. одиниць; залишки матеріалів на складі на кінець року – 6200 кг.

Завдання 9

На основі даних, поданих у таблиці 1, розрахувати потребу підприємства в матеріалах та комплектуючих для виконання виробничої програми в плановому періоді в обсязі 120000 шт., якщо для виробництва продукції використовуються: матеріал 1, матеріал 2 та матеріал 3.

Таблиця 1 – Вихідні дані

Показники	Планове значення
1. Норма витрат матеріалів, ум. од./од. продукції	
Матеріал 1	5
Матеріал 2	3
Матеріал 3	0,5
2. Вартість матеріалу, грн / ум. од.	
Матеріал 1	20
Матеріал 2	45
Матеріал 3	1000
3. Норма витрат комплектуючих виробів, шт./ од. продукції	6
4. Вартість комплектуючих виробів, грн/шт.	12

Завдання 10

Розрахувати річну потребу в матеріалах на пошиття одягу за даними табл. 2
Таблиця 2 – Вихідні дані

Вид виробу	Показники		
	Норма витрат ресурсу, пог. м	Ціна ресурсу, грн/пог. м	Обсяг продажу, од.
Сукня	2,1	65,5	450
Костюм	3,6	84,3	200
Блуза	1,4	47,6	270
Комбінезон	3,2	70,8	150

Завдання 11

Визначити виробничу потужність пекарні і її виробничу програму, якщо середня тривалість випікання хлібобулочних виробів вагою 0,8 кг становить 32 хв., тривалість зміни – 8 годин. Режим роботи – двозмінний. Номінальний фонд робочого часу – 300 днів у році, втрати робочого часу становить 10%.

Завдання 12

У механічному цеху машинобудівного заводу встановлено 40 токарних, 24 фрезерних, 21 свердлильний і 15 шліфувальних верстатів. Режим роботи цеху: у дві зміни по 8 годин при п'ятиденному робочому тижні. Простої устаткування в планових ремонтах становлять: для токарних верстатів – 6 %, фрезерних – 7 %, свердлильних – 8 %, шліфувальних – 8 %.

У цеху виготовляється один виріб А. Планові норми часу на оброблення одиниці продукції на верстатах, норма-годин: токарних – 2,2; фрезерних – 1,3; свердлильних – 0,9; шліфувальних – 1,1.

Розрахувати виробничу потужність механічного цеху.

Завдання 13

Визначити коефіцієнт використання виробничої потужності підприємства в цілому й за окремими виробами планової номенклатури.

Очікувана виробнича потужність підприємства на початок року склала у вартісному вираженні 19,2 млн грн, у натуральному вираженні: виріб А – 63 шт., виріб Б – 1340 шт., виріб В – 15000 шт. У плановому періоді передбачається введення нових виробничих потужностей. У цілому середньорічна потужність, що планується ввести, складає 0,6 млн грн; за виробами: виріб А – 5 шт., виріб Б – 50 шт., виріб В – 500 шт. Строки введення за виробами: виріб А – 31 липня, виріб Б – 1 березня, виріб В – 1 жовтня. Планова номенклатура, що встановлена для заводу в централізованому порядку, за виробами: виріб А – 60 шт., виріб Б – 1300 шт., виріб В – 12000 шт. Вартість річного випуску продукції заводу в цілому становить 17,2 млн грн.

Завдання 14

Виробіток на одного працюючого в базовому періоді склав 670 тис. грн, чисельність працюючих – 254 особи. Обсяг товарної продукції в плановому році збільшиться на 8,4%. За планом підвищення ефективності виробництва передбачено умовно скоротити 35 осіб. Визначити плановий показник виробітку на одного працюючого й зростання продуктивності праці.

Завдання 15

Середньооблікова чисельність промислово-виробничого персоналу на підприємстві у звітному році склала 250 осіб, випуск товарної продукції – 2557 тис. грн. У плановому році обсяг товарної продукції повинен скласти 2680 тис. грн, а продуктивність праці підвищиться на 6%. Визначити чисельність промислово-виробничого персоналу в плановому році?

Завдання 16

Розрахувати відносну економію кількості робітників-відрядників внаслідок зниження трудомісткості продукції і підвищення середніх норм виробітку в плановому році порівняно з початком року, а також зростання продуктивності праці за рахунок впливу кожного фактора.

Плановий випуск продукції становить: виріб А – 2000 од., виріб Б – 5000 од., виріб С – 5000 од. Трудомісткість виготовлення одиниці продукції наведена в табл. 1.

Таблиця 1 – Вихідні дані

Найменування виробу	Трудомісткість виготовлення одиниці виробу, нормо-годин	
	на початок року	за планом
Виріб А	9,45	9
Виріб В	7,8	7,5
Виріб С	9,6	9,7

Корисний фонд робочого часу одного працівника у базисному році 1650 годин. Середній коефіцієнт виконання норм виробітку: на початок року – 1,2; у плановому році -1,25.

Завдання 17

Визначити місячний фонд заробітної плати й середньорічну заробітну плату працівника. Тарифний фонд заробітної плати працівників - 46,7 тис. грн. Доплати до тарифного фонду заробітної плати - 45%, годинного фонду - 1%, денного фонду - 7%. Облікова чисельність працівників - 30 осіб.

Завдання 18

Фонд тарифної заробітної плати робітників на наступний рік повинен становити 272 тис. грн. Доплати, що входять у фонд заробітної плати робітників:

- за відрядно-преміальною системою – 2,3 тис. грн;
 - за погодинно-преміальною системою – 21,5 тис. грн;
 - за роботу в нічний час – 0,9 тис. грн;
 - доплату бригадирам – 0,3 тис. грн;
 - доплата за навчання учнів – 0,1 тис. грн;
 - за чергові та додаткові відпустки – 31,5 тис. грн;
 - за час виконання державних обов'язків – 0,4 тис. грн
- Визначити годинний, денний і річний фонд заробітної плати робітників.